AYDEDE

No. 91 — 70
ÇARŞAMBA 5 Ocak 1949
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasî hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi : 1922
Telgraf : Aydede — İstanbul
Telefon - 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Eşit Kifayetsizlik

Çok keder ederiz ki iktidar partisi, muhaliflerinin hatalı hareketlerinden istifade ederek kendini kalkındırma imkânını bulamıyor. Bulamıyor değil, aramıyor. Hattâ aramıyor da denilemez; aramağa yanaşmıyor; yanaşmadıktan başka aksini de yapıyor.

Eğer bu parti, iç politika işlerinde kifayetli, lüzumu kadar esnek ve usta idarecilere malik olsaydı önüne çıkan fırsatlardan istifadenin pek âlâ yolunu bulabilirdi.

Meselâ fırsatlardan, hattâ daha sarahatle söyleyelim, talih eserlerinden biri D. P. nin ilk günü meclise tek kütle olarak geldiği halde bir müddet geçince dahilî ihtilaflara düşüp üç parçaya bölünmesi, birlik kuvvetini kaybetmesi idi. O partinin ekseriyet partisinden bazı elemanları kendine çekmesi, sayısını arttırması, gün geçtikçe manevî ve maddî bakımlardan kudretini çoğaltması beklenirken bilâkis parçalara ayrılması iktidar çoğunluğu için az kazanç mıydı? Hepimize öyle gelmişti ki, D. P. Mecliste çoğalmasa da en azı devre sonuna kadar bir müttehit cephe şeklinde kalacak ve büyük bir tesanütle siyasî akidelerini müdafaa ve muhafaza edecek.

Öyle olamadı; muhalefet zümrelere ayrıldı. Şu var ki, ayrılmada C. H. P. nin müsbet hiç bir rolü yoktur ve sırf muhalefet partisinin bünyevî kusuru âmil olmuştur. Hattâ şunu bile söyleyebiliriz ki, iktidar partisinin idaresizliği karşısında milletten epeyce muzaheret gören muhalif partinin birliğini muhafaza edememesi, kendisinin de rakibi parti kadar iyi idarecilerden mahrum bulunduğunu ispat eder.

Hulâsa iki parti de ayrı ayrı önlerine çıkan fırsatlardan faydalanamamışlardır. C. H. P., ötekilerin parçalanması keyfiyetini daha iyi istismar etmeli, zayıflayan mevkiini kuvvetlendirme imkânını sağlamalıydı. D. P. de rakibi partinin başına gelen "mutediller - müfritler" fırsatını kaçırmamalı, hele kendi sinesinden hasım partiler çıkmasını, bir devre seçimine kadar olsun önleyebilmeliydi.

Görülüyor ki, iki taraf ta vaziyeti kurtaramamıştır. Hükûmet partisinin tabiatiyle yüklendiği mesuliyetli işler hariç, ikisi de politik manevralarda ha Ali Hoca, ha Hoca Ali'dir; eşit kifayetsizliktedir. Fırsatları kaçırdıkları için C. H. P. düşük grafiğini yükseltemedi; D. P. de ilk günlerde vardığı çizgide bile duramadı.

AYDEDE

Bir hafta — Ben veremle mücadele haftasıyım!
Elli bir hafta — Tevekkeli değil veremle başa çıkamıyorlar!..

ŞİMDİ HAYKIRIYORLAR

Bir Türk dostu ve dostluğuna sadık Fransız edibi (Tasvir) refikmizde okuduk, yeni yazmakta olduğu bir romanda yine bizden sitayişle bahsedeceğini bildiriyor. Kendisine teşekkür ederiz. Bir zamanlar pek acaip garplılık heveskârlığile hakkında münasebetsizce yazılar yazan adamlara aldırmayarak bize karşı muhabbet ve hürmette devam etmesi, öyle gâvura kızıp oruç yiyen insanlardan olmadığını göstermektedir.

Demek ki sevgisi ve saygısı özünden, kalbinden geliyormuş ve bir gün cici dediğine ertesi gün infiale kapılarak kaka diyen karaktersiz, alıngan tıynette ediplerden değilmiş.

(Ankaradaki dört kadın) romanına dinimize ve eski ananelerimize bağlı Türk tipleri soktuğundan dolayı ateş püskürenler nerede? Şimdi "Aman Türk ananesi! Aman din tedrisatı!,, diye haykırıyorlar.

Bir Kazadan Alınacak İbret Dersi

Bebekte bir kadının ölümü, bir başkasının yaralanmasiyle neticelenen otübüs kazası gözlerimizi dört açmamızı icap ettirir. Zira bir rivayete göre şoföre Sarıyerdeki planton "frenleri bozuk, yolcu alma !" demiş, ayrıca arkadan da telefonla tekrar ihtar edilmiş.

Mesele ölüme sebebiyet dolayısiyle zaten mahkemeye düşeceğinden bu rivayetin hakikate ne derece uygun olup olmadığı anlaşılacaktır. Şimdiden anlaşılan şudur : Bu servis gerektiği kadar disiplin ve teknik ihtisası ister. Başı boşluğa meydan verilmeğe hiç tahammülü yoktur.

Boğaz içindeki kaza — Eğer fena bir tesadüfle - deniz kenarında vuku bulsaydı ve istikamet, aksi rastlasaydı otobüstekilerin hepsi suda boğulurdu. Otomatik kapıları kim açabilir, hangi adam daracık pencerelerden dışarıya çıkabilirdi? Gitti giderdi. İşin şakaya, ihmale gelir tarafı yoktur.

Kedilere Dokunmasak

Başı boş kediler de - köpekler gibi kuduz korkusu ile - imhaya karar verilmiş ve işin icra şeklini tesbit maksadiyle bir içtima aktedilmiş.

Evvelâ nisbeten medenî ve insanî usullere başvurulmasını tavsiyeden sonra hatırlatalım ki, kedileri temizlemek bu şehri farelere peşkeş çekmek demektir. Fare mücadelesi ne kapan, ne zehirle yapılabilir; tek çaresi kedilerden istifadedir.

Bir tarihte Lyon şehrinde kediler öldürülmüştü. Fareler o kadar türedi, türedi ki, depo ve antrepolarda milyonluk zararları mucip oldu. Belediye mücadeleye karar verdi; zehir mütehassıslarına yeni öldürücü maddeler yaptırttı; her vasıtayı denedi. Nihayet âciz kaldı; şehirde tükenen kediyi hariçten para ile tedarike mecbur kaldı. Ayrıca kendi bütçesinden bunları besledi, bir kedi ordusu vücuda getirip fareler üzerine saldı ve galebe etti.

Kirli, bakımsız İstanbulda kediler azalırsa şehri fareler götürür. Haberimiz olsun!

Kapalı Çarşı

Nuru Osmaniyede oturan bir ahbaba geçen gün misafir gitmiştik. Lâkırdıya dalmışız; bir de bakalım ki hava kararmış, lâmbalar bile yanmış. Dönüşü düşünürken ev sahipleri akıl öğrettiler:

— En kolayı çarşıya yürür, Bayezıtta boşalan Taksim tramvaylarından birine atlayıverirsiniz!..

Yolu tuttuk. Bizim bildiğimiz akşam ezanında çarşının kapıları kapanır, bekçiler kimseyi içeriye salvermez. Meğerse orası da yediye kadar açıkmış. Aman efendim, dükkânların şıkır şıkır aydınlığını görmeyin; hepsinde elektrikler, kiminde (blüoresan) lı ışıklar, yıl başının yaklaştığından alış veriş de yolunda..

Vaktile buraya çarşuyu kebir, geçtiğimiz yola da Kalpakçılar başı caddesi derlerdi.

Hâlâ mevcut iç bedesteni ahşap olarak yaptıran Fatih Sultan Mehmet'tir. Kanunî Süleyman da genişletmiştir. Sık sık yangına uğradığından, sonraları kârgire tahvil edilerek büyütülmüş. zaman zaman vukua gelen şiddetli zelzelelerden yakayı kurtardığı halde 10 temmuz 1894 dekinde bir çok yeri yıkılıp yüzlerce kişinin ölümüne sebep olmuş; tamir edildiği seneler, dükkân tezgâh işletenlerin bazıları Şehzade başındaki Fevziye çarşısına, ekserisi başka taraflara nakleylemişlerdi.

Kayıtlara göre kapalı çarşının 12 kapısı, çevresi dahilinde 20 kadar da kâri kadim hanı vardır. Hâlâ eski adıle anılan semtleri, oralarda vaktiyle hangi esnafın bulunduğu hakkında bir fikir veriyor. Meselâ: Kalpakçılar, kavukçular, sorguçcular, tuğcular, fesçiler, püskülcüler, şubaracılar, ressam veya basmacılar, kazazlar (yani ham ipekçiler), zenneciler, yağlıkçılar, yorgancılar, hallaçlar, çuhacılar, parçacılar, kürkçüler, örücüler, kavaflar, terlikçiler, sahtiyancılar, aynacılar, kuyumcular, mahfazacılar, kaşıkçılar, tarakçılar, makascılar, çadırcılar, sırıkçılar, balmumcular, sahhaflar, hakkâklar ve bat pazarı. Yani şimdi bit pazarı dediğimiz eski püskü eşyanın satıldığı kısım.

— Beni sizin otele gönderen bir doktordur. Yemeklerimi burada yiyeceğim. Zira yirmi kilo zayıflamam lâzımmış!

"Fransız karikatürü"

Bir Hâdisenin Boğduğu Hâdise

Şair Necip Fazıl sahneye konan piyesini baş aktör iyi oynamıyor diye tutturmuş. Tiyatro idaresi de — zaten oynanmasına devam edilemiyeceği sezilen — eseri birden bire durdurmuş; yerine tekrar Ruy Blası koymuş...

Gazetelerden bazısı bunu "mühim bir san'at hadisesi,, gibi gösteriyor. Halbuki beklenilen bir netice idi; zira piyes bir "hadise,, çıkmasına muhtaçtı galiba...

Bazı pyesler ve kitaplar ancak hâdiseler zuhur ettiği ve yahut ettirildiği zaman tutarlar. Asıl "tutmak,, hâdisesiz, kendiliğinden olanına denir.

Aksi gibi Millet Meclisindeki hâdise umumî efkârı daha fazla alâkalandırdığından (Parmaksız Salih) hâdisesi matlup tesiri yapamadı. Vah vah!

Bilhassa Tanzimattan sonra Avrupadan akına başlayan fabrika metaları yerli mamulâtımızın ocağına incir dikmiş. Kalpakçılar caddesinde kalpak yapanlardan eser kalmamakla beraber çuhacı hanına kuyumcular ve mıhlayıcılar, kalcı, kebeci gibi sair hanlara da başkaları yerleşmiş. Kaşıkçılar, tarakçılar Mahmut paşa yokuşuna, çadırcılar, hakkâklar, sahhaflar, bakırcılar balmumcular, makascılar civarlara taşınmışlar.

Eskiden çarşıda elektriği geç, hava gazı bile ne gezer; hattâ petrol lâmbasına bile rastlanmazdı. Zaten bunlara pek de lüzum yoktu. Kapılar erkenden kapanır, meydan gece bekçilerile ervahilere kalırdı. Bekçilerin iki kol başının emrinde bulunduğunu, otuzu aşkın olduklarını, her dükkândan 5 gümüş kuruş aylık alarak geçindiklerini söylerlerdi.

Bundan 50 yıl evvelki çarşuyu kebir İstanbul yakası halkının, hele orta tabakanın hiç eksik olmadıkları bir mahaldi. Hem öte beri almak, hem de gezinti ve piyasa niyetiyle dolanlarla omuz omuza idi. Dükkân çığırtkanlarında çeneler işler:

— Çarşaflık âlâ (saten dilyon) larımız geldi hemşiranım!..

Yeldirmelik kaşmerdikoz mu istiyorsun valide!

— Böcek kabuğu yanar döner iskarpinlerim cicim!

Tekerleme veriştirenler de çok:

— Allı verelim, morlu verelim, açıksa sarı verelim!

Gelen geçenlerin karşısına dikilerek yolunu kesenler, kolunu, eteğini yakalayıp,

— Burası!... aradığınız gemili (veya kuşlu) mağaza işte burası!.. Girin bir kere, bakmasına para pul almıyoruz! diye çam sakızı gibi yapışanlar...

Asıl aksata, mahallebicilerin kafes arkalarındaki ve önlerindeki esnaf takımından düzgün kuklalarile, fesi sol kaşına yıkmış burma bıyıklılar arasında. Gelsin göz kırpışlar, işaretler, fis koslar, kalıp sigaraları, fındık fıstık teatisi; uyuşur uyuşmaz, acele acele caddeyi tutuş...

Meşhur ipekçi Kâni, ıtrıyatçı Ahmet Faruki, patiskacı şişman Yanko; o vaktin adlı, sanlılarından astarcı Andon, basmacı Yeprem, yüncü Karabet, kürkçü Bedros, ferace terzisi Anastas, kuyumcu Atanik, tülbentçi Ahmet efendi, kavaf İbrahim efendi bir tarihte hep oralı imişler.

Nuruosmaniye kapısına bitişik mahallebici Bursalı Ahmet ustanın temizliğine, mutaassıplığına, keşkülü fukarasının da nefisliğine uyar yoktu. Fasafiso peşindekileri hemen sezerek, kaşlarını çatıp başka yere savar; efendiden, hatundan rabıtalı kişilere (buyurun, buyurun!) larla temennahları basardı!

Sermed Muhtar ALUS

— Yandık be abi... jandarmalar faaliyeti arttırdı, bizim işler kesatlaştı!.

Bir "Tek - Çift,, Meselesi

Havalar fırtınalı, karlı, fazla yağışlı olunca trenler gecikir; uzun rötarlar yapar. Hepimiz şikâyete kalkışırız ve başka memleketlerde neden böyle olmuyor diye söyleniriz. Haksızız. Zira başka memleketlerin çoğunda demiryolları hep çifte hatlıdır. Rastgele istasyonda sürat katarları — Ne güzel tâbirdi bu.. Ekspres karşılığıydı bir zamanlar! — yük katarlarını, yani marşandizleri beklemek mecburiyeti yoktur.

Demiryollarımız tek hatlı kaldıkça — ki daha çok seneler kalmağa mahkûm gibi görünüyor — Bu aksaklıkları hiçbir idare, mütehassıs ve teşkilâtçılık önleyemez. İşte asıl "teknik sebep,, ve "teknik ârıza,, böylesine denir. Tek hatlı demiryolu şebekesi teknik bakımdan artık modern, verimli bir şebeke değildir; iptidaiden mek parmak üstündür. Beyhude çabalıyoruz ve şikâyetlerimizde haksızlık ediyoruz.

Ben Ne Yaparım?

— Bayan en büyük arzum, bütün hayatımı sizinle beraber geçirmektir.

— Çok memnun oldum efendim, ama bütün bu müddet ben ne yaparım?

Tercih

— İmtihan eden — Otomobilde hızla gidiyorsunuz. Tanımadığınız bir yolun köşesini dönünce, karşınıza saman dolu bir arabayla bir duvar çıksa, ne yaparsınız?

— İmtihan edilen — Tabiî, saman arabasını tercih ederim!

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

— Tefrika No. 70 —

Tramvaydaki meçhul şahıs — Tabancalar ateşe hazır — İzmitte asılmaktansa — Evimde son gece — Bana herkes tuhaf bir gururla bakıyor gibi — Piyer Loti limana giriyor — Bizi almağa gelen otomobil — Berbad havalı İstanbul — Geçim kaygusu— Vapurda.

Yalnız en sonunda tramvayda yanıma iri, yarı, âdi kılıklı biri oturmuştu; nedense ürkmüştüm; daha garibi ben, inmek üzere iken o da kalkmış, tâ yanıma sokulmuştu. Elini omuzuma dokunduruyor sanmıştım; hattâ sesleniyor gibi dahi geldi. Kararımın kat'i olduğunu söylemiştim ya... Paltomun her iki yan cebinde de birer tabanca hazırdı. Tevkife benzer bir şey sezer sezmez bunlar karşımdakinin göğsünde patlayacaktı. Ali Kemal Bey gibi yakalanmamak emeli, her endişemin fevkinde idi. "vurmuş ve kendisini de öldürmüş!„ dedirtmek elbette kuzu gibi tutulmuş ve İzmite sevkedilip asılmış denmekten çok iyi idi. Hiç olmazsa düşmanlarımı daha az güldürecek ve yol azâbı da çekmiyecektim!

Çok şükür ki korktuğum başıma gelmedi; adamcağız, belki de benim gibi korkular içinde bir politika mağlubu idi. Ayrı ayrı yollara saptık. Bir çeyrek sonra artık, her muamelem tamam, evde idim.

●

Ertesi günü on birde emniyet müdürü bir otomobille gelecek, bizi alacak ve elile vapura bindirecekti. Koltuğa gömüldüm, bir "Oh!„ çektim. İşim saatleri saymaktan ibaretti.

●

O gün ve o gece, aile sohbetleri ile hayli üzüntülü geçti. Şaka değil, kim bilir ne kadar zaman için, belki de müebbeden memleketi terkediyordum. Memleketi, evimi, idarehanemi, varımı, yoğumu, her şeyimi... Ben, birdenbire iki eşya çantasından ibaret kalıvermiştim. Badema yerim, oteller, pansiyonlar olacaktı; bütün alışık muhit ve eşyadan mahrum bir ömür sürecek, başkalarının artıkları üstünde yatıp kalkacak, öz ve asıl kokudan, bucak kokusundan uzakta yaşayacaktım.

Bu halin fecaatini düşündükçe eriyordum. Sonra şu noktalar da vardı: herkesin bana takılan nazarlarında rikkat ve merahmetten fazla acaip bir gurur seziyordum. Ben yenilmiştim; etrafımdakilerin başı her zamankinden daha ziyade dik, sert ve hâkim duruyordu.

●

Ertesi sabah, erkenden Piyer Loti'nin limandan içeri girdiğini ve Galata rıhtımına yanaştığını dürbinle mükemmelen seyrettik. Hareket emrine intizarda idik.

●

Telefon bize otomobilin gelmekte olduğunu haber verdi. Paltolarımızı giydik, eşyamızı apartımanın medhaline yığdık. Ne berbad bir hava idi. Yağmur fasılasız yağıyor ve bereket bu sebepten İstanbul bize müfarekatinden ye'se düşecek bir şehir gibi görünmüyordu. Dört gün sonra hurmaların ve muzların bittiği ılık, güneşli bir adaya varacak, ölümden, hakaretten kurtulmuş olmanın bir müddet lezzetini duyacaktık.

●

Beni asıl endişeye düşüren nokta: Bir ay, ancak bir ay sonra nasıl ve ne ile yaşayacağımı düşünmekti. Zira mevcudum otel masraflarına ancak, bir buçuk ay dayanabilirdi; ötesi kap karanlık bir ufuktu.

Burada kısa bir istitrad yapacağım: Acaba o gün elimde, avucumda bir kaç yüz Türk kâğıdı yerine cüzdanımda bir banka hesabı carisi olamaz mı idi? Yani o kadar müddet zinüfuz bir adam olarak hüküm sürdüğüm daire veya sair devair bana bir ufak servet temin edemez mi idi? Daha açığı: çalıp çırpamaz mı idim?

●

Bir defa bu gibi hususata hiç bir istidadım olmadığına nazaran yapamıyacağım bedihi idi; saniyen böyle ulu orta at oynatacak meydan da pek yoktu. Bunu kendimin yapmamamdan değil, müstaidcelerinin de yapamamasından istidlâl ediyorum. Şurasını kemali memnuniyetle kayt lâzım: İstanbulda bulunduğum müddet zarfında da, gaybubetimden sonra da aleyhimde siyasi hasımlarım bin türlü tezviratta bulundular, ithamların bini bir paraya yağdı; yalnız kimse mürtekiptir, suiistimalde bulunmuştur demedi. Bu hakşinaslığın, parasızlıktan ıztırap çektiğim demlerde bana bir teselli verdiğini söyliyeceğim; acı bir teselli..

●

Gelelim sadede:

— Şu Sovyetlerin yaptığı işlerin Nazilerinkinden hiç farkı yok!
— Nasıl yok, birinin harpta yaptığını öteki sulhta beceriyor!.

Otomobile nasıl bindiğimizi, rıhtıma nasıl vardığımızı, polis tarafından gümrükte nasıl çevrilmek istenildiğimizi, tam o sırada imdadımıza bir Fransız motörünün nasıl yetiştiğini ve deniz üstünde bir müddet dolaştıktan sonra vapura nasıl muvaffakiyetle girdiğimizi burada uzun uzadıya anlatmayacağım.

●

Talih daima bizimle beraber yürüyordu; korkulu anlar geçirmedik değil. Alelhusus motörde, âvare dolaştığımız esnada her an üstümüze deniz zabıtasının gelmesi mümkündü. Refakatimizdeki sivil Fransız polisleri de emniyeti umumiye müdürü olan zabit Mösyö Colomboni de her halde harb ve darbe meydan verecek derecede işi azıtamazlardı.

●

Filvaki Korsikalı zannettiğim Mösyö Colomboni bizi sağ, salim vapura bindirmeğe ahdetmişti; ahdinden de kolay kolay vazgeçecek siyrette bir adama da benzemiyordu. Bunu gümrük önünde polis yakamıza yapıştığı zaman pek vazıh bir surette ispat etmişti.

●

Ama iş büsbütün zora düşerse zaten, ben kendim ona da davadan, ısrardan, feragati tavsiye ve rica mecburiyetinde kalacaktım. Buna iki cihetten mecburdum: Biri memleketimin, diğeri onun başını belâya sokmamak için... kendi başımı feda lâzımgeliyordu.

●

İşte bu kabil endişeli, fakat muvaffakiyetli bir macerayı müteakip baktım ki ayağım vapurun merdiveninde.. İnanamadım; rüyada gibiydim . Zaten geceni hep böyle rüyalarla o kadar karma karışık geçirmiştim ki el'ân bunlar devam ediyor sanıyordum. Acele acele basamakları atladım.

●

Artık içerideyim. Yüzde doksan dokuz üç çeyrek canımı kurtarmağa muvaffak olmuştum!

●

Bittabi size bundan ötesini, meselâ vapurun nasıl demir aldığını, Ahır kapı önünden ağır ağır nasıl geçtiğini ve benim İstanbula ne acı bir nazarla baktığımı ve falanı, filânı artık yazmıyacağım. Bu safhaalrı arzu ederseniz, siz aklınızdan bulur tahmin edersiniz. Yalnız unutmuş olmamak için şu noktayı kaydedeyim:

O gün bin dokuz yüz yirmi iki teşrinisanisinin dokuzuncu perşembe günü idi.

SON

— Bakmıyalım ayıp oluyor!

Asansör Çağı

Yaşadığımız devire "Asansör çağı" ismini vermek doğru imiş. Bunu Amerikada neşredilen istatistikler ispat etmekte imiş.

Filvaki Amerikada asansörler, her hangi bir nakil vasıtasından fazla insan taşımaktadırlar. Yani trenlerden, otobüslerden, taksilerden, yeraltı vagonlarından ve tayyarelerden sonra...

Bir senede asansöre 17 bilyon adam binmiş.

Diğer nakil vasıtalarından otobüsler 10 bilyon, yeraltı vagonları 4, trenler 1 bilyon,.. zavallı tayyareler ancak 13 milyon kişi taşımışlar. Taksiye ise 9 bilyon insan binmiştir.

1947 de yeniden kurulan 5 bin asansör dahil şimdi Amerikada 400 bin asansör işlemektedir. 1927 ye nazaran yüzde 40 bir artış var demektir.

Cennet - Cehennem

Akıllı Ermeni — Evlâdım, eğer uslu durursan Allah'ın cennetine, yok eğer yaramazlık edersen Sovyetlerin cennetine gidersin!

Edebiyat Âleminde Bir Aşk Mektuplaşması

Hakkı Tarık Us dostumuz (Ahmet Mithat efendi ile şair Fıtnat hanım) ismi altında bir eser neşretti. Fakat bu eser, edebi bir tetkik değildir. Zaten o iki meşhur kalem sahibinin de birbirile yazı bakımından münasebetleri olmadığına göre yan yana tetkik edilmeleri akla gelmez.

Şu var ki Ahmet Mithat ile Fıtnat vaktile sevişmişler, sevişme uzun müddet mektuplaşma şeklinde devam etmiş. İşte o kitap bu mektupları — asıllarından alarak — bir araya toplamakta ve sıralamaktadır.

Dostumuzu himmetinden dolayı tebrik ederiz.

Bize şimdiye kadar memleketimizde misline rastlanmamış bir eser kazandırdı. Zira meşhurların hususi muhaberelerini hele aşk namelerini kimse bulamamış ve hele cesaret gösterip neşredememiştir.

Şimdi o kitaptan iki mektup iktibas edeceğiz. Mektuplar sade iki maruf şahsiyetin kalb macerası değil, 70 şu kadar sene önceki sevdalaşma tarzını da öğretiyor:

Ahmet Mithat Efendinin mektubundan:

"...Gelelim sureti mülâkata: bizim matbaanın önünde bu müyesser olamaz; zira bir çift lakırdı edecek vakit bile bulamayız. Yarın yahut sair tensib edeceğiniz bir gün sizi bir araba Taksim önünde benim tenbih edeceğim bir yerde beklerse yahut ben daha evvel orada bulunsam beklesem olmaz mı?

Yahut Küçük çiftlik veya Ihlamur daha yakındır. Bu kararı oraya tahvil etsek daha mı müreccah olur? Yahut ahbabımdan bir fotoğrafçı vardır. Ona da "Buraya bir hanım getireceğim, resmini alacak,, dersem maalmemnuniye kabul eder. Sizin kim olduğunuzu ise asla tanımaz. Orayı teşrif etseniz hem resminizi aldırır, hem de konuşmağa rahat rahat fırsat bulurduk.

Resminizin asla ağyar eline geçmiyeceğine ve camlarının dahi kırılacağına emin olursunuz. Şimdilik aklıma bunlar geliyor. Siz ne emredersiniz?

Mektubunuzu şimdi hazırsa ihsan buyurunuz; zira pek fazla merak ediyoum. Yarım saat sonra uğrayıp cevap alacaktır.

Mithat

Fitnat Hanımın mektubu:

Evet efendimiz, yakınlığı hasebile Ihlamur her yerden daha münasiptir. Yarın saat onda lütfen havuzun başında intizarda bulununuz. Yekdiğerimize kolayca mülâki oluruz, ümidindeyim.

Fitnat

Böyle başlayan mektuplar sonunda "Mithatcığım", "Mithatım, efendim", "Fitnat'ım" ve "sevgili Fitnatım, kendisini sana vakf ve hasreden. Mithat.. gibi

KINININ İkleri

İKİ DEVİ POLİTİKACI

O devri yaşamışlar hatırlayan gazeteci arkadaşlardan
elki yazan da olmuştu Mebuslar Meclisinde bir tokat ha-
isesi vukubulmuştu. D aki — ismi hüviyetine hiç uyma-
an — ittihatçı bir m lif mebuslardan İsmail Kemal Be-
e Meclis içinde ve mü sında bir tokat atmıştı.

Tokadı yiyen yaşlı dı, Arnavuttu, taraftarları da var-
dı; k abilirdi. Fakat İttihat ve Terakki
ele ba iseyi o esnada olsun bastırmak
yolun İsmail Kemal Beyin yanına koş-
tular; ptüler, yüzünü mü? Orasını unut-
mışım rtileri, şahısları namına tarziye
verdikl nlünü aldıklarını gayet iyi hatır-

yorum.

Yine gayet iyi hatırladır ki Meclis reisi — galiba Ah-
et Rıza Beydi — tokat ebusa ceza verip dışarıya çıkarma-
; ekseriyet partisi de ından:

— Güle güle! Salonu umumi, vekarlı bir teessür

Diye alay ederek yle bir hava içinde devam olundu.
vası kaplamıştı; m hepimiz hayran kalmıştık.
ihatçıların işi idar ek çok ve pek mühim olan hatala-

İttihat ve Terak ını da bitarafça
da, az yekûn tut rinci cihan har-
racak bir yaşta ve larını zannetme-
e girmek mecburiye
bir felâket olmuştu azifemizdir ki o

Lâkin şunu da arımız bir ucu
thiş harb esnasında Rus ve Avusturya sınırları — pek
ğdad, bir ucu kanal, hlı, her türlü nakil ve iaşe imkân-
yri müsait, pek kifay r, bütün noksanlara rağmen deh-
ından mahrum sure ikalar vücuda getirirken İttihat
li kayıplar baha
Terakki partisi: bahane edelim, ne kadar eski ve

— Fırsat, bu fırsat mesul, vatan haini, satılmış, boz-
i muhalif varsa ak şiverelim! gibi bir düşünceye
anlara söz ve icra hakkı vermedi.
kapat münferit siyasi aflar bile çıkardı,
Daha şma yolları bile aradı, aksini pek

ki de diğer yaptığı münasebetsiz-
âlâ yap ı da kendinden sonra gelen ne-
likler mazur gösterebilirdi.
siller o partide "fikir esnekliği,, de-

Anladığımız şudur cutmuş. Her işte "kör körüne, par-
en pek lüzumlu hassa hareket edilmezmiş. Hülâsa eski-
ğım gözüne,, dercesi na iyi yatarmış!
politika inceliklerine

KİRPİ

ar ve imza üstler rı, tatlı pembe teni, ölçülü vü-
etini almış, şümull cudü, ince kaşları ve uzun, kı-
esine dönmüştür. vırcık kirpiklerile, iri mavi, firû-
âsa okunmasına ze rengi gözlerile — kitap böyle
ir hayat kitabı! Bü tarif ediyor — Fitnat hanımın Ih-
evvelki hayat tarzı lamur havuzu başında kumru gibi
k isteyen meraklı dolaşan yaşmak ve feraceli man-
e.. zarasını düşünmek yeter!

***

k kumral ve gümrah

Ufukta Bir ... al mi Belirdi ?

Ufukta yine pek tatl âlemi belirdi: Üniversitelerin
başında siteler kur yurtlar usulünden vazgeçilerek
e yemeklerini hususi antalarda yiyebilecek... Bu işleri
rmak için alelusul bir azırlanmış ve bittabi bir de ko-
on kurulmuştur.

İşte kâğıt üzerinde b daha halledildi. Fakat site kuru-
okantalar açılıncaya m ve geri teşkilâtlı talebe yurd-
olitin aksaklıklarile gidecek.

Ve galiba İstanbul A işinde olduğu gibi her yeni Eği-
Bakanı şehrimize ge n ve programdan dem vuracak;
ca konuşacağız; son rinde diyecekler ki:

— Bütçe kifayetsizli n şimdilik vaz geçildi!

Geçilmez inşallah!..

Bir dokun..

Kulağıma İlişenler

Gideni çatık kaşla yolcu ettik, geleni güler yüzle karşıladık. Hoş geldi, safa geldi ve inşallah, dağarcığında hoşluklar, safalar da getirmiştir.

Yılbaşı gecesi İstanbulun nasıl eğlendiğini anlatmağa kalkışsam bu sütun değil, sahifeler de elvermez. Yeni yılın ilk günlerinde sokaklarda ve nakil vasıtalarında kulağıma ilişen sohbet kırıntılarını nakledersem eğlencelerin mahiyeti hakkında az çok fikir edinilebilir sanıyorum.

Cumartesi sabahı tramvay durağında iki kişi karşılaştılar. Gözler şiş, alınlar kırışık, burular baba hindi ibiği gibi morarıp sarkmış; yorgunluk, mahmurluk yüzlerinden akıyor. Sonradan gelen, sağ eliyle kaş hizasında yarım daire çizerek selâm verdi, süreklice bir öksürükten sonra hırıltılı sesle sordu:

— Geceyi nasıl geçirdin?

Öbürünün sarkık dudakları acı bir tebessümle kıvrıldı, derin derin göğüs geçirdi:

— Geceyi bırak da bugünü nasıl geçireceğimi sor. Turşu gibiyim. Akşam üstü Balık pazarından başladık. Karaköye de uğradıktan sonra ver elini Beyoğlu. Beşinci meyhaneden nasıl çıktığımı hatırlayamıyorum. Buna para mı dayanır, can mı dayanır? Uyku gözümden akıyor, başımın içerisi ateş gibi yanıyor. Dükkânda da bir sürü iş var.

Karşısındaki ellerini sokup paltosunun cep astarlarını dışarıya çıkardı:

— Al benden de o kadar. Arkadaşlarla beraber gece yarısına kadar ağız tadı ile eğlendik amma ondan sonra iş cıvıdı. İki arkadaşı karakila aldılar, biz yakayı sıyırdık. Gel gelelim, cepte metelik kalmadı. Haftalıktan maada patrondan on beş günlük de avans almıştım, hepsi eridi.

Tramvayda yan yana oturan temiz kıyafetli iki delikanlı yüksek sesle konuşuyorlar. Geceyi beraber geçirmişler amma eğlencenin tadı damaklarında kalmış, şimdi yalanıp yutkunarak birbirlerine anlatıyorlar:

— Gazinodan sonra barda çok iyi eğlendik. Nuran'ın kımıldanacak hali kalmadı.

— Sevim'le benim halimizi görmedin mi?

— Etrafıma bakmağa vaktim var mıydı ki, sizi göreyim?

— Bende metelik nanay.

— O tarafı karıştırma. Dün sabah papuçları pençeleteceğim diyerek moruktan on papel kopardım. sonra koca karıya asıldım, on papel de ondan sızdırdım. Namussuzum, hepsi eridi de barda Nuran'a balta oldum, iki kadeh votkanın parasını o çekti.

— Parasız ne yapacağız?

— Boş ver be kardeşim. Nasıl olsa sokaklar kurudu, delik pabuçlarla şimdilik idare ederim ben. Kızları da bir kaç gün atlatıveririz.

Pazartesi günü akşam üstü kırçıl saçlı iki adam vapur iskelesinde köşeye çekilmişler. Biri neşeli görünüyor, öbürünün yüzünde derin endişe çizgileri farkediliyor. yor.

— Ne yaptınız dün gece? iyi eğlenebildiniz mi bari?

Endişeli zat sigara paketini çıkardı, içindeki son sigarayı alıp dudaklarının arasına kıstırdı, boş kutuyu parmaklarının arasında asabiyetle ezdi, yere fırlattı. Tekrar ceplerini yoklaştırdı, didindi, kibrit bulamadı. Yanmamış sigarayı emerek boynunu uzattı:

— Vaziyet fena. Üzüntüden patlıyorum.

— Hayır ola! Hastalık falan mı?

— Daha beter. Gazinodan kalkınca bir ahpabın peşine takıldık. Kabahat bizim hanımda. O istedi. Ahpabın tanıdığı bir eve gittik. Oyun varmış. Bizim hanım dayanamadı, bezik partisine girdi. Yüksek oynuyorlar. Vidosu iki buçuk lira. Hanım bir kaç elde altmış lirayı eritti, bende yirmi beş lira kaldı. zararı çıkarayım diyerek masaya ben oturdum, yirmi beş lira da gitti.

— Vah, vah! Yılbaşında şansınız iyi gitmedi desene!

— Yalnız bu değil ki, İçkinin üzerine zarar da binince gözlerimiz karardı. Kimden borç para alırsın? Ben üzüntü içinde etrafa bakınırken köşede oturan bir adam kalkıp yanıma geldi, kulağıma eğildi, "paraya ihtiyacınız varsa emrediniz. Bayanın kürk mantosunu rehin bırakırsanız hemen yüz elli lira veririm, fakat bir hafiçin elli lira faiz alırım" dedi. Ne yaparsın? Suya düşen yılana sarılırmış. Yüz elli lirayı aldık, mantoyu bıraktık.

Sönük sigarayı tekrar emerek devam etti:

— Şimdi bizim hanımda surat bir karış. "Mantomu isterim. Kış günü mantosuz mu gezeceğim?" diye kıyameti koparıyor.

— Aldığınız yüz elli lira da gitti mi yoksa?

— Gitti beyim, gitti. O da gitti. Hanım mantosuz kaldı tabiî. Yüzümü kızdır dım, bizi oraya götüren ahpaptan beş lira ödünç aldım da sabaha karşı eve otomobille döndük.

Sağ elinin şahadet parmağı ile sol elinin parmaklarını kıvırarak saymağa başladı:

— Kürkçünün taksiti biiir... Mantoyu kurtarmak için iki yüz lira lâzım, ikiii... Ev masrafı üüüç.

Daha bir çok şeyler duydum amma görüyorsunuz ya, sütunum doldu. Haydi hoşça kalınız, aziz dostlar!

Cemal Refik

Gazeteci — Hayat ne zaman ucuzlayacak, halk büyük fedakârlıklara katlanıyor!..

Saka — Elbette katlanacaklar, ben bile ahçıma yol vermek fedakârlığına katlandıktan sonra!..

Ne İmralıya Vardı, Ne Adalet Sarayı Lâfını Etti

Adalet Bakanı bir kaç gün evvel şehrimize gelmişti. Bekledik ki, yine İmralı'ya uğrasın ve (Adalet saray)ı hakkında bermûtad bir şeyler söylesin. Hayır, sayın bakan, ilk defa olarak bu sefer her iki an'aneyi de terk[illegible] [illegible]adece geldi, gitti.

Hoş İmralı şu soğuk ve dalgalı mevsimde uğranacak yer değildir. Adalet sarayı da artık hakikat olamamış bir hayaldir.

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU

30 — XL

— 34 —

Hamiyet hanım bu sözlerile genç kadının zayıf damarına basmıştı. Firdes yine pencereye dönüp düşünceye daldı. Hanım teyzenin tasvir ettiği korkunç ahiret manzarası gözlerinin önünde canlanıyor. Mahşer günü Sabri ile yan yana kalabalık arasında yürürlerken herkes onlara sert sert bakıyor. Evvelâ Sabrinin yüzüne tükürüyorlar, sonra kendisine dönüp: " sen de bu hırsızın, karaborsacının karısısın öyle mi! Dünyada yaptığınız fenalıklardan utanmadınızsa ahiret korkusu hiç mi hatırınıza gelmedi? Mahşer günü alnınızdaki şu kara damgalarla Allah'ın huzuruna nasıl çıkacağınızı düşünmediniz mi? Cehennem ateşinden korkmuyor muydunuz?,, diyerek onu da tükürük yağmuruna tutuyorlar. Bu esnada bir dudağı yerde, bir dudağı kökte, elleri topuzlu zebaniler gelip ikisini de kollarından yakalıyorlar, kafalarına topuzları vura vura götürüyorlar. Kıldan ince, kılıçtan keskin Sırat köprüsünün üstünde Sabriyi kaldırıp cehennemin erkekler kazanına, kendisini de fokur fokur kaynayan kadınlar kazanının ortasına fırlatıyorlar...

Firdes ürpererek: "Ayyy!,, diye haykırdı. Hamiyet hanım elini omuzuna koydu:

— Ne oldun, kızım? bir yerin mi ağrıyor?

— Hayır... şey... Sabrinin yaptığı fenalık için ahirette beni de mi cehenneme atacaklar?

— Elbette atarlar, kızım.

— Dünyada böyle yapmıyorlar ya?

Hamiyet hanım nihayet sözlerinin genç kadın üzerinde yaptığı tesiri görmekten mütevellit memnuniyetini gizleyerek ciddi bir eda ile başını salladı:

— Allah'ın cezası kullarınkine benzer mi, yavrucuğum? Dünyada bir adamın fenalığını, ahlâksızlığını bilerek beraber oturursan onun işlediği günahlara sen de ortak olursun, ahirette cehennem cezasını beraber çekersiniz tabii.

— Peki amma içki içmek günah değil mi? Bak, yeni bir yuva kuracaklarını söylediğiniz şu kadınla erkek rakı içiyorlar, biz de bira içiyoruz. Ahirette bunların cezası yok mu?

Hamiyet hanımın dudaklarında müşfik bir tebessüm belirdi, Firdesin saçlarını okşayarak:

— Sen cahiller arasında büyüdüğün için bu derin meselelere aklın ermiyor, Firdesciğim. Biz şuracıkta kendi halimize oturduk, bir kaç yudum içiyoruz. Kimseye bir zararımız dokunmuyor. Şu kadıncağızla yanındaki adamcağız da tıpkı bizim gibi kimseye zarar vermeden hem bir az keyif yapıyorlar, hem konuşuyorlar. Cenabı hak böyle ufak tefek kusurları affeder. Amma velâkin, insan işret kullanıp da başkasına fenalık yaparsa ahirette gideceği yer cehennem kazanıdır.

Gülümsiyerek bira bardağını uzattı:

— Gene unuttuk bunları. Bitirilim de tazelensinler.

Firdesi yumuşatmağa başlayan cehennem bahsi açılmışken arkasını kesmek istemiyordu. Birayı içtikten sonra, torununu dizinin dibine oturtup nasihat veren müşfik bir haminne ciddiyetile devam etti:

— Ahiret meseleleri böyledir işte, yavrucuğum. Bundan sonra sırası geldikçe sana daha çok şeyler öğreteceğim.

Bir insan dünyada ne yaparsa ahireti düşünerek yapmalıdır. Hele evlenirken çok dikkat etmelidir. Bir az evvel de söylediğim gibi, fena bir erkekle evlenen kadın hem dünyada hem de ahirette azap çeker. Bunun için, evlenmeden evvel kadının da, erkeğin de birbirlerini iyice tartmaları, huyunu, suyunu öğrenmeleri lâzımdır. Bunlar konuşup anlaşmakla olur. Bu işleri konuşmak için en iyi yer de içki masasıdır.

— Ne münasebet? Konuşma ile içkinin ne alâkası var?

— Bak, bunu da bilmiyorsun, yavrucuğum. İçki insanın mihengidir. Mihenk taşını bilirsin tabii.

— Kuyumcular kullanırmış.

— Evet... Kuyumcular o taşın üstüne altını sürerler de ayarını anlarlar. İçki de insanlar için tıpkı mihenk taşı gibidir. Bir kaç kadeh içtikten sonra insanın ne mal olduğu meydana çıkar. Yüreğinde fenalık varsa içince bunu açığa vurur, lâflarından da, hareketlerinden de hepsi anlaşılır. Aslında iyi olan insan, içtikten sonra daha iyi olur, edebile, terbiyesile oturur tatlı tatlı konuşur. İçki masasında konuşup iyice anlaşan insanlar evlendikten sonra ömürlerinin sonuna kadar iyi yaşarlar.

Ce. Re.

(Devamı var)

— Eyvah! Bu geminin kaptanının bana bin lira borcu olduğu için muhakkak bizi görmemezlikten gelir!..

Televizyon karşısında

Kadın — (kocasına) Bu acıklı şarkıyı dinlerken sırıtmana ne lüzüm var?

"Amerikan karikatürü"

Göğsümüzü Gere Gere İsteriz

Otobüs seferleri aksaklıklar göstermeğe başladı. Yalnız karlı günlerdemi? Hayır. Normal günlerdeki intizamı da bozuldu. Başka bir noktada dikkatimizi çekiyor: Bakım hususunda da işi tavsattık. Camlar iyi temizlenmiyor; bazı otobüslerin şoför camı önünde otomatik siliciler yok. Önden erkek müşteri almamak usulüne riayet edilmediği çok oluyor, her bakımdan bir başıbozukluk havası esiyor.

Otobüs servisi İstanbullulara rahat nefes aldıran ... nakil vasıtası şebekesidir; saat gibi işlemelidir, ama Eminönü meydanındaki elektrikli belediye saati gibi değil ha! Saat var saat var. Vali vekili, sabık ve sayın meslekdaşımız bir gün bizler gibi otobüse binip de bu aksaklıkları gözile görmekten kaçınacak hüviyette olmadığına nazaran kendisine deneme tavsiyesinden çekinmeyiz. Bil'âkis göğsümüzü gere gere isteriz.

Bir Benzetiş

Bismark, kabinesinden atacağı nazırlar için İmparator Vilhelm'den müsaade almak mecburiyetinde idi. İhtiyar imparator pek yufka yürekli olduğu için böyle vaziyetlerde kahra uğrayack kimseyi hibaye eder, Bismark'ı hayli yorardı.

Bismark, yine bir gün huzura çıktı, bir nazırın azli müsaadesini istedi. Vilhelm başvekiline sordu:

— Fakat niçin? Bu adam size ne yaptı?

Bismark:

— Efendimiz, dedi. Bana hiç bi şey yapmadı. Fakat yerini dolduramıyor, kafası işlemiyor, sersemin biri.

İhtiyar imparator baktı ki nazırı başka türlü kurtaramayacak, gülmeğe başladı ve:

— Hepsi bu mu? diye sordu, ilâve etti: İlâhi Bismark! O halde bu nazırın azlinden vazgeç. Çünkü sen, eminim ki beni de sersemin biri farzedesin amma tahtımdan atmak aklına bile gelmez!

AMERİKAN ESPRİLERİ

TAVSİYE EDEMEZMİŞ

Bir istasyonda trenden yeni inen bir yolcu orada bulunan birisine sorar:

— Bana şehrin en iyi otelini tavsiye eder misiniz?

— Edebilirim; fakat istemem.

— Neden?

— Sonra hakkımda ne yalancı adam diye düşünürsünüz!

BİR EKSİK

Bir ressam bir milyoner müşterisinin siparişi üzerine muhteşem villası medhalinin gün ağarırken tablosunu yapar. Milyoner müşteri tabloyu tetkik ederek der ki:

— Her şeyi mükemmel! Yalnız teferruatta bir noksanı var. Sokak kapısının kilidini kurcalayan çapkın oğlumun resmi eksik!

ÇAYIR VE İNEK

Ressam — İşte efendim bu tablo, ineği otlarken gösteriyor.

Müşteri — Peki ama çayır görülmüyor.

Ressam — Çayırı inek yeyip bitirmiş.

Müşteri — Ya inek nerede?

Ressam — Makul olunuz, çayırı bitirdikten sonra inek burada ne diye kalsın?

GÜLENİ AĞLATMA HÜNERİ

Hoca talebeye resim galerisini gezdirirken bir tablonun önünde:

Hoca — Bakınız bu ressamın meharetine, bir fırça vuruşile gülen bir insanı ağlatıyor.

Talebeden biri — Annem de ayni şeyi yapar!

BİR REKOR

Yere inerken ağacın üstünde takılı kalan bir tayyareci, yardımına gelen bir köylüye der ki:

— Yeni bir rekor kırmak istiyordum.

— Köylü yaptınız, ağaca tırmanmadan çıkan ilk insansınız!

DALGA VE PLAJ

Babasının dizlerinde oturan küçük bir çocuk, saçlarının dalgalarını düzeltmekle meşgul bulunan annesine uzun uzun baktıktan sonra elile babasının saçsız başını okşayarak der ki:

— Baba, senin başında annem gibi dalgalar yok, her tarafı plâj!

İZDİVAÇ VE KONUŞMA

— Evliliği nasıl buluyorsun?

— Sevişirken ben konuşurdum, o dinlerdi. Evlendik, o konuşuyor ben dinliyorum, şimdi ikimiz konuşuyoruz, komşular dinliyor!

Tarzan Mukallitlerinden biri daha

— Çocuğun neler yapıyor öyle?

— Filimde bir adamın yaptıklarını görmüş de taklit ediyor.

"L'Illustré" den

AŞIRILAN BUT

Kasap — Bayım, bugün sizin köpek dükkânımdan bir but aşırdı.

— İyiki söyledin, bugün ona yemek vermiyelim!

Sinema Dedikoduları

Errol Flynn karısından ayrılacak mı? Karısı Nora Eddington kocasından şikâyet ediyor: "Beş senedir evliyiz, bu beş senenin ancak bir buçuk senesini benim yanımda geçirdi,,

Galiba Robert Walker de karısından ayrılmağa mecbur olacak. Metör en sen John Ford'un kızı olan karısı Barbara Ford kocasını (Jennifer Jones'in eski kocası) kendi kafa dengi olmamakla itham edip boşanmak için müracaat etmiştir.

Orson Welles, İtalyada tayyare ile bir mecburi iniş yapmış, hafifce yaralanmıştır, tesadüf gibi olarak yanında Lea Padovani de bulunuyormuş, o da yaralanmıştır. Rita Hayworth'un eski kocası kendisine soranlara "Lea Padovani ile evlenecek değilim.,, demiştir.

Clark Gable: "Eğer istediğim gibi güzel senario bulmazlarsa bir daha katiyen filim çevirmem,, demiştir.

Côte d'Azur da yaşamak hoşuna gidiyormuş.

Rudolph Valentino'nun eşi nihayet bulundu.

Beyaz perdenin en güzel ve cazibeli jön premie'si Rudolph Valantinoya tamamile benzeyen birisi bulundu.

"Corriero Lombardo,, nun yazdığına göre, bulunan yeni jön premie Rudolph Valentino'ya ikiz kardeş gibi benzemekte imiş. İsmi Armando Maestroni, yaşı yirmi sekizdir.

Amerikan sinema prodüktörü Edward Small yedi sene aradıktan sonra nihayet istediğini bulabilmiştir. Armando Maestroni, Rudolph Valetino'nun kısa hayatının bazı safhalarını gösteren bir filimde Rudolph rolünü yapacaktır.

Kazazedeler arasında

— Kocam geliyor. Çabuk, karyolanın altına saklan!

"Fransız karikatürü"

Deli Görünen Akıllı

Beğendiğimiz adamları "deli" diye andığımıza, bunlara "deli" lâkabını yakıştırdığımıza göre delilere karşı bir cins saygı beslediğimize, bütün delileri sevdiğimize hükmetmemek yanlıştır. Lâkap yerinde kullanıldığı zaman "deli", tam uslu, akıllı mânasına gelmese bile hareketleri az çok delilerinkine benzemekle beraber akıllıca tarafları çok olan bir adamı anlatır.

Böyle deliler, kafaları kızınca sağı solu kollamazlar, gözlerini budaktan esirgemezler, hesaba kitaba ehemmiyet vermezler, tok sözlü oldukları gibi düşkünleri, yoksulları korumak ve haksızlığa, adaletsizliğe karşı koymak için de nefislerini fedadan çekinmezler.

★

Bizim "deli" sözünden ne kastettiğimizi daha iyi anlamak için "Montesquieu" nün bir vecizesini ele almalıyız; meşhur hukukçu diyor ki: "Dikkat ettim; hayatta en iyi muvaffak olmanın çaresi deli görünüp daima akıllı hareket etmektir."

Pek doğrudur. Zira adam vardır yalnız deli görünür, akıllı hareket edemez; edemeyince de iş başarsa bile kendisini sevdiremez. Adam vardır akıllı hareket eder amma deli, yâni cömert ve ateşli görünemediğinden ötürü, muvaffak olsa dahi sönük kalır, şöhretini cilâlayamaz.

★

Şu var ki deli görünüp biteviye akıllıca hareket edebilmek çoğuna müyesser olmamıştır; deli görüne görüne nihayet hareketleri de zırdelilerinkinden ayırt edilmez hale gelmiştir.

Biz Türkler, deli rütbesini ancak sonuna kadar akıllıca hareket edebilen muvaffakiyetli insanlara, meselâ "Deli Petro" ya veririz. Mussolini'ye, Hitler'e o mânada "deli" demek hatırımızdan geçmez!

R. H. K.

Kim, Ne Zaman, Ne Demiş ?

★ Gölge etme:

Diogenes (Milâttan evvel 412-323)

(Kendisine ne gibi yardım yapması sualini soran Büyük İskendere cevap.)

★ Vur, fakat beni dinle!

Temistocles (Milâttan evvel 514-449)

(Milâttan evvel 480 de Herhes'in hücumuna mukavemet etmenin en iyi yol olduğu münakaşası esnasında, Ispartalıların kumandanı Eurybiades'e hitap.)

★ Geldim, gördüm, yendim.

İulius Caesar (Milâttan evvel 100-44)

(Pontus'ta Zela — bugünkü Zile kasabası — yakınında Pharnace'lara karşı zaferinden sonra Romada Amantius'a gönderdiği mesaj.)

★ Bir adam arıyorum.

Diogenes (Milâttan evvel 412-323)

(Öğle üzeri kasaba meydanında, elinde yanmış bir fenerle dolaşırken, ne aradığı sorulunca.)

★ Dünya ölümümle ne büyük bir san'atkâr kaybediyor!...

İmparator Neron (Milâttân sonra: 37-68) ölümünden bir az evvel.

★ Ben Romalıların kralıyım, gramerin fevkinde!

İmparotor Sigismund (1368-1437)

(1414 te mecliste yaptığı bir gramer yanlışı kendisine işaret edilince.)

★ Yaşamak için, hem uzun, hem de kısa iki zamana malik imişiz gibi, hayatımıza bir kıymet vermeliyiz.

Bias (Milâttan evvel 550)

(Greklerin yedi akıllı adamından biri.)

Tercüme eden I. U.

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir

AYDEDE

SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5 Lira
»	Memleket dışı	12 »
1 Senelik	Memleket içi	14 »
»	Memleket dışı	21 »

Kadın — resmim pek mükemmel. Fakat inci gerdanlığımın kâfi derecede görünmemesine üzüldüm.

"Fransız karikatürü"

Biliyor musunuz?

Baylar şapkalarınızın etrafında kurdelâ var, bunun sebebini hiç düşündünüz mü? Çok eski zamandan kalma bir âdettir, orta çağ şövalyeleri harbe giderken miğferlerinin etrafına karılarının eşarplarını bağlarlarmış. Bu âdet unutuldu; fakat şapkaların etrafındaki kurdelâ kaldı.

İSTANBUL EMNİYET SANDIĞI

Türkiyenin en eski itibar müessesesi

Kuruluş Tarihi : 1868

Yakında yayınlanacak olan 949 İKRAMİYE PLANI ile tatbik edilmekte olan yeni FAİZ NİSPETLERİNİN iyice tetkikini sayın müşterilerinden diler.

AMPULU
Gözlerinizin dostudur.

Mükemmel Aşçı

— Ahçınızdan memnu musunuz?

— Memnun olmam lâzım! Senede üçyüz altmış beş gün çorba pişirse, ayni çorbaya her sefer başka isim buluyor!

MATEMATİK DERSLERİ

Emekli deniz albayı, Üniversiteden ehliyetli birinci sınıf askeri öğretmen Talât Parlar aileler nezdinde veya Pendikte kendi evinde ders vermeğe başlamıştır.

Adres: Sayan bağları - No. 6 (Pendik)

Arkadaşımız Semih Mümtazın (Hayal Olmuş Hakikatler) adlı kitabı Beyoğlu Tünel meydanındaki Tünel Kitabevi ile Saray Kitabevinde dahi satılmaktadır.

SATILIK GÜZEL BİR ARSA

Göztepede tiren istasyonuna ve çarşıya iki dakika mesafede, Çamlıcanın tertemiz hvasaına karşı, toprağı feyizli, bir villâ inşasına fevkalâde elverişli bir dönümden fazla güzel bir arsa satılıktır. Talip olanların AYDEDE'de muharrir Ertuğrul Şevket'e müracaatları. Mutavassıt kabul edilmez.

Herkesin cebinde bulunması lâzım Saygı hissinize,

ve sıhhatinize büyük yardımı olan ... keşif, medeni bir ihtiyaç maddesi.

SEN - BEN

Kokusundan çekindiğiniz şeyi yemek i-çin size cesaret veren tek müstahzar. Depo : TÜRKİYE Eczanesi - İstanbul Ankara Caddesi No. 88 Tel : 23473

Sahibi : F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden : Cemal Refik Delibaş

İdare yeri : Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği yer : Murad KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı yer : TAN Matbaası

Hanımeli

Türkiyenin En Büyük Kadın Gazetesi

OCAK SAYISI ÇIKTI

Bu sayısı ile yeni bir yaşa basan bu güzel gazeteyi mutlaka alınız.

40 Sayfa 50 Kuruş

İstanbul T A N Matbaası

T. C.
ZIRAAT BANKASI

1949

Yılı İkramiye Tutarı

300.000 lira

Her Çekilişte:

25.000, 10.000, 5.000 liralık

İkramiyelerden başka 461 adet muhtelif ikramiyeler. Bundan faydalanmak için çekilişlerden bir ay evvel

ZIRAAT BANKASINDA

100 liralık vadesiz bir tasarruf hesabı açtırmak kâfidir. Çekilişler:

**28 Şubat - 30 Mayıs - 31 Ağustos
30 Aralık**

Çocuk Ansiklopedisi

Türkiyenin yalnız bütün çocuklarını değil hattâ bütün büyüklerini de ilgilendirir.

***

Bütün dünyanın bilgileri herkesin anlıyacağı tarzda sade olarak yazılmıştır.

***

2 Büyük Cilt - 1448 sayfa - 1783 Resim - 218 Mevzu

Fiyatı 15 Liradır.

İstanbul TAN Matbaası